

شکستی ئەمەریکا دەسیپکی دەورانیکى نوئی سیاسى

که مال ره نؤف

هەرچهنده سالانیکه له دنیای یهك قوتبیدا ژیان به سهر دهبین و به سه رکردایه تی ئەمەریکا و به شکستی بلۆکی رۆهه لات جیهانی دوو جه مسهری به قازانجی بلۆکی رۆناوایی کۆتای پێهات، هەرچهنده هیج کاتیك له میژوودا هیندە ئیستا ئەمەریکا له هیزو توانای سه ربازی و ده سترکراوه یی خۆی به هه رمه ند نه بووه، به لām له گه ل ئەوه شدا هیج کاتیك هیندە ئیستا به ناشرکرا له راکه یاندنه کانی دنیاوه باس له شکستی سیاسه تی ئەمەریکا نه کراوه، ئەمپۆ ورده ورده له سه ر ئاسته جیوازه کان و له ناوه ندە سیاسیه کانی ناوه وه ده ره وه ی ئەمەریکا، بئ پهرده و راسته و خۆ باس له شکست و سه رنه که وتنی سیاسه تی ئەم ده وه یه یی ئەمەریکا ده کړئ له سه ر رۆژه لاتئ ناوه راست به گشتی و له عیرقدا به تاییبه تی، ئیستا سه ربازی بالاده ستی ئەمەریکا، سیاسه تمه داران و ده سه لاتدارانی ئەمەریکایی هه ست به دله ته پئ و بئ هیوایی سیاسه ته کانیان ده کهن له ناوچه که دا، هه ر بۆیه باسکردن له شکسته شاراوه نییه و ته نانه ت له ناو ناوه ندە سیاسى و گرنه کانی ئەمەریکاشدا ئەم راستیه ده درکین و وه ک کێبه رکئ حیزبی له ناو خۆدا به کاری ده بن، سه لماندن و باسکردن له شکسته ی ئەمەریکا پیویستی به لیکدانه وه یه کی ووردی سیاسى و سه ربازی نییه، ئەم لیکدانه وه یه هاوشیوه ی ئەو تیروانیانه نییه که جاران له سه رده می جهنگی ساردا نه یارانی ئەمەریکا پێش روودانی هه ر شتیك بئ لیکدانه وه بئ خویندنه وه ی رووداوه کان و چاوه رپئ کردنی ئاکامه کان، ئەمەریکایان به هه ر جو له یه ک مه حکوم ده کردو شکستان ده خسته پال و به سه ر نه که وتویان ده دایه فه لām، به لکه سه لماندنی شکستی ئەم جارە ی سیاسه تی ئەمەریکا له و سۆنگه و واقعیه وه یه که به کردوه ده رکه وت ئەمەریکا خاوه ن سینارۆگه لیکى دروست و گونجاو نییه له رۆژه لاتدا و به دوودلی و پاراییه کی زۆروه ده چپته پای کاره کانی و ناتوانی ت سه وابتی سیاسى خۆی بپاریزی ت و سینارۆکانی دوربینانه نین و رووداوه گه لیک ده هوروزنی ت که له ئاکامدا خۆشی بۆی کونترۆل ناکریت. ئیستا نه ک هه ر بۆ خه لک و نه یاره کانی ته نانه ت بۆ خۆشی ده رکه وت که ته نها به به کاربردنی هیزی سه ربازی وه ک ئەوه ی چاوه رپئ ده کرد ناتوانی ت کێشه کان به چاره سه ریکى گونجاو بگه یه نی ت.

ئەمەریکا سه رها ته ده سه تبردنی بۆ لابرندی سه دام و داروده سه ته که ی ته نها هه ر دیویکی سناریۆکه ی ده بیننه وه هه ر ئەو دیوه شی پێشاندە داين که به هیزی سه ربازی ئالوگۆری ریشه یی له عیرقدا بکات و عیراقیکى دیموکراتی و بئ دیکتاتوریه تمان بۆ به ره مه مبه ینی ت، به لām ئیستا چپتر قسه له ده سه تکه وت و دیموکراتی و ناشتی نه ماوه و بیر له وه ده کړیته وه که به که مترین زیانه وه له و کێشه و ئالوگۆرانه بیته ده ره وه به شیوه یه کی شینه یی و قۆناغه بندى پاشه گشه به هیزه کانی بکات، ئەو کاته ئەمەریکا له به کار هینانی هیزی سه ربازی بۆ گۆران کاری له ناوچه که دا عیراقی وه ک لو قمه یه کی ئاسان و گونجاو زانی تا له ویوه نمونه یه که مان نیشان بدات که بکری ت بۆ گۆرانکاری ده سه لاته دیکتاتوره کانی ناوچه که ده ستی بۆ بیری ت، هه ندیک له چاوه رپئانی سیاسى و سه ربازی سه رها ته لایان وابوو هاتنه ناوه ی هیزه کانی ئەمەریکا له گه ل ئەوه ی که ئەو له هه ولئ شوین پئ قایمکردنی خۆبایه تی له ناوچه که دا، به لām به وه پارسه نگی ئەو کاره ده دریته وه که ژیا نی ناشتی و دیموکراتی له گه ل خۆی ده هی نی ت و ئیتر سه رده می شۆرش و خه باتی جه ماوه ری به سه ر ده چئ و پیویست ناکات بۆ گۆرانکاریه کان بیر له خه باتی جه ماوه ری بکری ته وه و ده ورى حیزب و گروهه کان که م ده بی ته وه وه سه رده می خه باتی هیمنانه و یاسای هه لپژاردن و ده نگدان جیگه ی ئەوه ده گری ته وه، به لām سه ر ئەنجام ده رکه وت که ئەو پێشها تانه راست و دروست ده ر نه چوون، هه ر بۆیه باسکردن و هینانه وه ی نمونه ی ئەو سیناریۆیی ه ی که له عیراق دا هاته ئارا وه نه ک هه ر به قازانجی ئەوه نییه که ئەمەریکا وه ک نمونه یه کی جوان و گونجاو پێشانی جیهانی بدات، به لکه له م کارهیدا لابرندی ده سه لاتئ سه دام و به عسی لئ لابریت، هینده ناشرینه که ته نانه ت خۆشیان ناتوانن شانازی پیوه بکه ن و وه ک سیاسه تیکى راست و دروست بیده نه فه لām، بۆیه له ئاکامدا شکستی ئەم جارە ی ئەمەریکا هه ر ئەوه ندە ناگه یه نی ت که هه لوه که موکوریه ک له پێشها ت و مامه له کردنی هیزه کاندان هه بوو بی ت، به لکه مانای نیشاندانی شکستی رێگچاره یه که که سیاسه تمه دان و بیریارده رانی دنیا ی نوئ دنیا ی یه ک قوتبی له مه ر کێشه کاندان گرتاین به ده سه ته وه، مانای ئەوه یه که ده بی ت بۆ ماوه یه کی دوو دریزتر چاوه رپئ ئەوه بین که ناخۆ سیناریۆکانی ئایندە ی گوره ولاتان و خاوه ن بپاره کان له مه ر ئەم ناوچه یه که بۆ ته بورکانی شه رو پیکدا پژان چۆنه و چی ده بین؟ چونکه ئەمپۆ له م ئالو گۆرهدا ده رس و ئەزمونی ک به خه لگی ناوچه که نیشاندرا که سه رتا پا خۆیناوی و ره ش و تال بوون، بۆیه چپتر له هیج شوینی کی تری ئەم دنیا یه دا ناکری ت بیر له دوو باره بونه وه ی هاوشیوه ی ئەو سیناریۆیه بکری ته وه که له عیراق دا نمایش کرا، وه پیده چپت سیاسه تمه دارانی ئەمەریکا ش چپتر بیر له وه بکه نه وه که سیناریۆهاتی تر به ینی ته ئارا وه.

ئیمه ی کوردیش هه رچه ندە وا ده ر ده که ویت که له که نارو له ناو ئەم ئالوگۆرانه دا تاراده یه ک سودمه ند بویتین و له گه ل سیناریۆکه ی ئەمەریکا دا هاو رابین، به لām ناکری ت بیر له وه نه که یه نه وه و له و نه ترسین که تاسه ر ره وشه که ئاوا نه روا ته پێشه وه و خۆمان واببینینه وه که له تواناماندا هه یه نه ئالئیرینه ناو

ئەو گەمەو كېشە خۇناویانەى كە ھەر ئیستا پزیشكى ھەموو لایەكى گرتۆتەو، چونكە ئەستەمە برۋا بەو بەبکەین كە ئیمە بەم ھەش بوونى حیزبیه و بەم سیاسەتە تەقلیدی و ئامادییەو ھاوئەن توانایەك بین كە دیوارەكانى نیوان خۇمان و ئەوانى تر بپاریزین و نەھیلین پزیشكى ئەو ئاگرە بمانگریتەو، نمونەى دەولتەى ئیسرائیل نمونەیهكى زیندو ھەناوچەكەدا بو ئیمە، ئەو سەربارى ئەو ھەى كە یەكیکە ھەرە دەولتە بەھیزەكانى ناو چەكەو ھاوئەن ھەموو جوړە چەك و ئیمكاناتیكى مادییە و پېشتوانى گەورەى ھەیه ، كەچى لەگەل ئەو ھەشدا نەى توانیو ھەى بەتەواوئەى لەو جیھانە دابریت كە خوازىارى نییە و بەئارامى بڑى. بوئە دروست وایە كوردیش لە پال سیناریوكاندا ھاوئەن سیناریوى خۇى بیئ و خۇى ئامادەبكات بوھەر پېشھات و رووداویك كە لە ئاین دەدا ئەگەرى روودانى ھەیه.